ĢENERĀLADVOKĀTA PEDRO KRUSA VILJALONA
[*PEDRO CRUZ VILLALÓN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 11. septembrī [1]

Lieta C-419/13

Art & Allposters International BV
pret
Stichting Pictoright

(Hoge Raad der Nederlanden (Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Autortiesības un blakustiesības — Direktīva 2001/29/EK — Izplatīšanas tiesības — Autoru ekskluzīvās tiesības atļaut vai aizliegt jebkāda veida publisku izplatīšanu — Tiesību izbeigšanās — Reproducēšanas tiesības — Jauna forma

1. Vai gleznieciības darba autortiesību īpašnieks, kurš ir piekritis tā reprodukcijas pārdošanai plakāta veidā, var iebilst pret šīs pašas reprodukcijas pārdošanu uz audekla? Šis ir galvenais strīdus jautājums tiesvedībā, saistībā ar kuru *Hoge Raad* ir iesniegusi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, sniedzot Tiesai iespēju papildināt savu judikatūru saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvu 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā [2].

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Starptautiskās tiesības*

1) *Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO*) līgums par autortiesībām [3]

2. Saskaņā ar Līguma 1. panta 4. punktu līgumslēdzējas valstis ievēro Bernes Konvencijas par literāro [literatūras] un mākslas darbu aizsardzību (turpmāk tekstā – "Bernes konvencija") 1.–21. pantu un pielikumu [4].

3. Līguma 6. pantā "Izplatīšanas tiesības" ir noteikts šādi:

"1) Literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības dot atļauju padarīt sabiedrībai pieejamus savu darbu oriģinālus un kopijas, tos pārdodot vai citādā veidā nododot tālāk savas īpašumtiesības.

1 — Oriģinālvaloda – spāņu.
2 — OV L 167, 10. lpp.
3 — Apstiprināts 1996. gada 20. decembrī Ženēvā. Kopienas vārdā apstiprināts ar Padomes 2000. gada 16. marta lēmumu (OV L 89, 6. lpp.).
4 — Bernes konvencija, pieņemta 1886. gada 9. septembrī, pārskatīta Parīzē 1971. gada 24. jūlijā un grozīta 1979. gada 28. septembrī.

2) Nekas no šajā līgumā paredzētā neietekmē līgumslēdzēju valstu brīvību pieņemt noteikumus, ja tādi vispār nepieciešami, saskaņā ar kuriem šā panta pirmajā daļā minēto tiesību izbeigšanās piemērojama pēc tam, kad ar autora atļauju darba oriģināls vai kopija pirmo reizi pārdoti vai īpašumtiesības uz tiem nodotas tālāk citādā veidā."

2) Bernes konvencija

4. Bernes konvencijas 6.*bis* pantā "Nemantiskās tiesības" ir noteikts šādi:

"1) Neatkarīgi no autora mantiskajām tiesībām un pat pēc šo tiesību pārejas autoram ir tiesības pieprasīt, lai viņš tiktu atzīts par darba autoru, un iebilst pret jebkādu šā darba sagrozīšanu, izkropļošanu vai citādu pārveidošanu, kā arī pret jebkādu citādu darba autora tiesību aizskaršanu, kura var kaitēt autora godam vai reputācijai.

2) Tiesības, kas autoram piešķirtas saskaņā ar iepriekšējo punktu, paliek spēkā pēc viņa nāves vismaz līdz tam laikam, kad izbeidzas mantiskās tiesības, un šīs tiesības var izmantot personas vai institūcijas, kuras uz to pilnvarotas ar tās valsts likumdošanas aktiem, kurā aizsardzība tiek pieprasīta. Tomēr valstis, kuru likumdošanas akti brīdī, kad tās ratificē šo aktu vai tam pievienojas, neparedz visu iepriekšējā punktā norādīto tiesību aizsardzību pēc autora nāves, var noteikt, ka dažas no šīm tiesībām pēc autora nāves vairs nav spēkā.

3) Aizsardzības līdzekļus šajā pantā noteikto tiesību nodrošināšanai regulē tās valsts likumdošanas akti, kurā aizsardzība tiek pieprasīta."

5. Saskaņā ar Bernes konvencijas 12. pantu "Tiesības uz pārveidošanu [adaptēšanu], aranžēšanu un citādu pārstrādāšanu" "[l]iteratūras un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības uz savu darbu pārveidošanu [adaptēšanu], aranžēšanu un citādu pārstrādāšanu".

B – *Savienības tiesības*

6. Direktīvas 2001/29 preambulas 9. apsvērumā ir uzsvērts, ka "[a]utortiesību un blakustiesību saskaņošanas pamatā jābūt augstam aizsardzības līmenim, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. Tāpēc intelektuālais īpašums ir atzīts par īpašuma neatņemamu sastāvdaļu".

7. Saskaņā ar direktīvas preambulas 10. apsvērumu, "[l]ai autori vai izpildītāji varētu turpināt savu radošo un māksliniecisko darbību, viņiem jāsaņem atbilstīga atlīdzība par viņu darbu izmantošanu, bet producentiem tā jāsaņem, lai varētu finansēt šo darbību. [..] Lai garantētu minētās atlīdzības pieejamību un nodrošinātu iespēju iegūt labu atdevi no ieguldījumiem, vajadzīga intelektuālā īpašuma tiesību pienācīga aizsardzība".

8. Saskaņā ar direktīvas preambulas 28. apsvērumu "[a]utortiesību aizsardzība saskaņā ar šo direktīvu ietver ekskluzīvas tiesības kontrolēt materializētā formā iemiesota darba izplatīšanu. Darba oriģināla vai kopiju pirmā pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu, izbeidz tiesības kontrolēt minētā darba [objekta] turpmāku pārdošanu Kopienā. Šīm tiesībām nebūtu jāizbeidzas attiecībā uz oriģinālu vai kopijām, ko tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu pārdod ārpus Kopienas. [..]".

9. Direktīvas preambulas 31. apsvērumā ir noteikts, ka "[j]āsaglabā taisnīgs līdzsvars starp dažādu kategoriju tiesību subjektu tiesībām un interesēm un dažādu kategoriju tiesību subjektu un aizsargātu tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm. Jāpārvērtē esošie dalībvalstu noteiktie izņēmumi un ierobežojumi, ņemot vērā jauno elektronisko vidi. Esošās izņēmumu un ierobežojumu atšķirības attiecībā uz dažām noteiktām darbībām atstāj tiešu negatīvu ietekmi uz autortiesību un blakustiesību iekšējā tirgus funkcionēšanu. Minētās atšķirības varētu izpausties spēcīgāk, ņemot vērā darbu pārrobežu izmantošanas turpmāko attīstību un pārrobežu aktivitātes. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu, minētie izņēmumi un ierobežojumi būtu jānosaka saskaņotāk. To saskaņošanas pakāpei būtu jābalstās uz ietekmi, kādu tie atstāj uz iekšējā tirgus vienmērīgu funkcionēšanu".

10. Direktīvas 2001/29 2. pantā "Reproducēšanas tiesības" ir noteikts, ka "[d]alībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji: a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem; [..]".

11. Direktīvas 4. pantā "Izplatīšanas tiesības" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis autoriem paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādā veidā publiski izplatīt viņu darbu oriģinālus vai kopijas, tos pārdodot vai kā citādi.

2. Izplatīšanas tiesības attiecībā uz darba oriģinālu vai kopijām Kopienā neizbeidzas, izņemot gadījumus, kad Kopienā tiesību subjekts attiecīgo tiesību objektu pirmo reizi pārdod vai citādi nodod īpašumtiesības uz šo objektu citai personai, vai to dara ar šā subjekta piekrišanu."

C – *Nīderlandes tiesības*

12. Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punkts Nīderlandes tiesībās ir transponēts ar *Auteurswet* (Autortiesību likums, turpmāk tekstā – "AL").

13. AL 1. pantā autortiesības ir definētas kā literāra, zinātniska vai mākslas darba autora vai viņa tiesību pārņēmēja ekskluzīvas tiesības uz tā publiskošanu un reproducēšanu, ievērojot likumā noteiktos ierobežojumus.

14. Saskaņā ar AL 12. panta 1. punktu literāra, zinātniska vai mākslas darba publiskošana ir "visa darba vai tā daļas reprodukcijas publiskošana [..]".

15. Atbilstīgi AL 12.b pantam, ja literāra, zinātniska vai mākslas darba eksemplāru kādā dalībvalstī pirmo reizi laidis apgrozībā autors vai viņa tiesību pārņēmējs vai tas darīts ar to piekrišanu, minētā eksemplāra laišana apgrozībā citā veidā, izņemot nomu vai patapinājumu, nav uzskatāma par autortiesību pārkāpumu.

II – **Fakti**

16. *Stichting Pictoright* (turpmāk tekstā – "*Pictoright*") ir Nīderlandes autortiesību kolektīvā pārvaldījuma organizācija, kas tostarp aizstāv slavenu gleznotāju mantinieku (turpmāk tekstā – "tiesību īpašnieki") tiesības.

17. *Art & AllPosters International BV (turpmāk tekstā – "Allposters")*, izmantojot internetu, pārdod minēto mākslinieku darbu plakātus un citas reprodukcijas.

18. Personas, kuras vēlas veikt mākslas darba reprodukcijas pasūtījumu *Allposters*, var izvēlēties plakātu, ierāmētu plakātu, plakātu uz koka vai reprodukciju uz audekla. Pēdējā minētajā gadījumā process ir šāds: uz papīra plakāta tiek uzklāts sintētisks materiāls (laminēts), pēc tam, izmantojot ķīmisku paņēmienu, attēls tiek pārnests no plakāta uz audekla auduma un audekla audums tiek uzklāts uz koka rāmja. Šo procesu un tā rezultātu tā sauc par "canvas transfer" ("pārnešana uz audekla").

19. Tā kā *Allposters* neizpildīja *Pictoright* prasību izbeigt pārdot šādā veidā iegūtās tās klientu darbu reprodukcijas bez tās piekrišanas, *Pictoright* cēla pret *Allposters* prasību *Rechtbank Roermond* (Rūrmondas pirmās instances tiesa), prasot izbeigt jebkādu tiešu vai netiešu tiesību īpašnieku autortiesību vai personisko tiesību aizskārumu.

20. Ar 2010. gada 22. septembra nolēmumu šī prasība tika noraidīta, tāpēc *Pictoright* iesniedza apelācijas sūdzību *Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (Hertogenbosas apelācijas tiesa), kura 2012. gada 3. janvārī apmierināja šo apelācijas sūdzību. Gerechtshof pamatojās uz Hoge Raad* 1979. gada 19. janvāra spriedumā [5] iedibināto judikatūru, saskaņā ar kuru gadījumā, kad tiesību īpašnieka apgrozībā laistais eksemplārs tiek publiski izplatīts citā formā, kas noved pie jaunām izmantošanas iespējām tam, kurš pārdod šo apgrozībā laistā eksemplāra jauno formu, runa ir par jaunu publiskošanu AL 12. panta izpratnē (tā sauktā "*Poortvliet* doktrīna"). Pamatojoties uz šo judikatūru, apelācijas tiesa secināja, ka, tā kā pārnešana uz audekla ietver būtisku plakāta, kura attēls tiek pārnests, izmainīšanu, to pārdošanai ir nepieciešama tiesību īpašnieku piekrišana.

21. *Allposters* iesniedza kasācijas sūdzību *Hoge Raad*, apgalvojot, ka *Poortvliet* doktrīna ir tikusi piemērota nepamatoti, jo tiesību izbeigšanās un publiskošanas jēdzieni autortiesību jomā ir saskaņoti Eiropas līmenī. Pēc *Allposters* domām, tiesību izbeigšanās atbilstīgi Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punktam ir tikai gadījumā, kad tiek izplatīts taustāmā priekšmetā iemiesots darbs, ja šo eksemplāru laiž tirdzniecībā tiesību īpašnieks vai tas tiek darīts ar viņa piekrišanu. Vēlākā šā eksemplāra vai objekta iespējamā izmainīšana nekādi neietekmējot tiesību izbeigšanos.

22. Savukārt *Pictoright* norāda, ka adaptācijas tiesības Eiropas autortiesībās vēl nav saskaņotas un ka tādējādi *Poortvliet* doktrīna joprojām ir spēkā. Katrā ziņā minētā doktrīna – it īpaši ideja, ka (būtiskas) objekta izmaiņas kavē tiesību izbeigšanos, – esot pilnībā saderīga ar Savienības tiesībām.

23. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, *Hoge Raad* iesniedza šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

III – **Prejudiciālie jautājumi**

24. 2013. gada 24. jūlijā iesniegto prejudiciālo jautājumu formulējums ir šāds:

1) Vai Autortiesību direktīvas 4. pants sniedz atbildi uz jautājumu, vai autortiesību īpašnieka izplatīšanas tiesības var tikt īstenotas attiecībā uz ar autortiesībām aizsargāta darba reprodukciju, kuru tiesību īpašnieks pats vai ar viņa piekrišanu pārdod vai piegādā Eiropas Ekonomikas zonā, ja pēc tam šai reprodukcijai ir mainīta forma un tā tiek laista apgrozībā šajā jaunajā formā?

2) a) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai atbildē uz jautājumu, vai tiek kavēta vai pārtraukta Autortiesību direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētā tiesību izbeigšanās, ir nozīme apstāklim, ka runa ir par pirmajā jautājumā norādītajām izmaiņām?

   b) Ja atbilde uz otrā jautājuma a) punktu ir apstiprinoša, kādi ir piemērojamie kritēriji, lai noteiktu, vai runa ir par reprodukcijas formas maiņu, kura kavē vai pārtrauc Autortiesību direktīvas 4. panta 2. punktā paredzēto tiesību izbeigšanos?

5 — NJ 1979/412, *Poortvliet*.

c) Vai šie kritēriji atstāj vietu Nīderlandes valsts tiesībās attīstītam kritērijam, kurš paredz, ka vairs nav runa par tiesību izbeigšanos tā vienīgā iemesla dēļ, ka tālākpārdevējs ir piešķīris reprodukcijām citu formu un šādā formā tās publiski izplatījis (*Hoge Raad* 1979. gada 19. janvāra spriedums, [..] *Poortvliet*)?"

IV – **Tiesvedība Tiesā**

25. *Lietā iesaistījās un rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, Francijas valdība un Komisija. 2014. gada 22. maija tiesas sēdē bez jau minētajām piedalījās arī Apvienotās Karalistes valdība. Minētajā tiesas sēdē, pamatojoties uz Tiesas Reglamenta 61. panta 1. un 2. punktu, lietas dalībniekiem tika lūgts izteikties par trim jautājumiem: 1) iespējamību, ka pārnese uz audekla ir uzskatāma par darba adaptāciju Bernes konvencijas 12. panta nozīmē; 2) saistībā ar izplatīšanas tiesību izbeigšanos – atbilstīgas atlīdzības principa iespējamo nozīmi gadījumā, ja izmainīšanas rezultātā palielinās objekta, kurā ietverts aizsargātais darbs, cena; 3) personisko tiesību iespējamo nozīmi, interpretējot noteikumu par tiesību izbeigšanos.*

V – **Argumenti**

A – *Pirmais prejudiciālais jautājums*

26. Saistībā ar pirmo prejudiciālo jautājumu *Allposters* iesākumā precizē, ka ar "formas maiņu" ir jāsaprot ar autortiesībām aizsargātā darba nesēja, nevis darba attēla izmainīšana. Tāpēc tā apgalvo, ka atbildei uz pirmo jautājumu būtu jābūt apstiprinošai. *Allposters* uzskata, ka šajā gadījumā ir izmainīts nevis pats darbs, bet tā nesējs, tādējādi uz to attiecoties Direktīvas 2001/29 4. pants, ar kuru ir pilnībā saskaņotas gan izplatīšanas tiesības (1. punkts), gan to izbeigšanās (2. punkts), un līdz ar to dalībvalstīm neesot pamata noteikt izņēmumus.

27. Savukārt *Pictoright* uzskata, ka atbildei ir jābūt noraidošai, jo Direktīvas 2001/29 4. pants, pēc tās domām, attiecas vienīgi uz gadījumiem, kad nav tikusi mainīta aizsargātā darba reprodukcija. Šajā sakarā tā norāda, ka no minētā panta 2. punkta formulējuma izrietot, ka noteikums par tiesību izbeigšanos attiecas uz "objektu", proti, uz "darbu oriģinālu vai [..] kopijām", neietverot tajā reprodukcijas, kas pārnestas uz audekla, jo tās, ņemot vērā, ka, veicot pārnešanu uz audekla, plakāti tiek būtiski izmainīti, būtiski atšķiras no darba oriģināla vai kopijām.

28. Salīdzinājumam *Pictoright* norāda uz judikatūru un Savienības tiesību normām preču zīmju jomā, atsaucoties uz Direktīvas 2008/95/EK[6] 7. panta 2. punktu un Regulas (EK) Nr. 207/2009[7] 13. pantu, kuri gandrīz sakrīt, nosakot, ka preču zīmes piešķirtās tiesības neizbeidzas, "ja īpašniekam ir likumīgi iemesli iebilst pret preču turpmāku tirdzniecību, jo īpaši – ja pēc laišanas tirgū preču stāvoklis ir izmainījies vai pasliktinājies". Pamatojoties uz to, *Pictoright* uzskata, ka adaptācijas tiesības Savienības autortiesībās vēl nav saskaņotas, lai gan, apstiprinot *WIPO* līgumu, Savienība ir apņēmusies ievērot Bernes konvencijas 12. pantu, saskaņā ar kuru literāro un mākslas darbu autoriem ir ekskluzīvas tiesības uz savu darbu pārveidošanu [adaptēšanu], aranžēšanu un citādu pārstrādāšanu.

29. Francijas valdība ir izteikusi argumentus tikai par pirmo jautājumu, uzskatot, ka ir jāsniedz kopīga atbilde uz šo jautājumu un otrā prejudiciālā jautājuma a) punktu. Pēc tās domām, no Direktīvas 2001/29 4. panta 1. un 2. punkta, interpretējot tos atbilstīgi direktīvas preambulas 28. apsvērumam, izriet, ka aizsargātā darba autoram ir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkura

6 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 22. oktobra Direktīva, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV L 299, 25. lpp.).

7 — Padomes 2009. gada 26. februāra Regula par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 1. lpp.).

materiālā priekšmeta vai objekta, kurā ir iemiesots darba oriģināls vai tā kopija, pirmo izplatīšanu – to pārdodot vai kā citādi. Tādējādi izplatīšanas tiesības izbeigtos tikai tad, ja tiesību īpašnieks būtu veicis vai devis savu piekrišanu šā materiālā priekšmeta vai objekta pirmajai pārdošanai, vai arī nodevis īpašumtiesības citiem.

30. Runājot par konkrēto gadījumu, Francijas valdība uzskata, ka darba vai tā kopijas pārnešana uz audekla rada jaunu objektu, kura reproducēšanu un izplatīšanu var atļaut vai aizliegt ekskluzīvo tiesību īpašnieks. Tas, ka darbs ir ticis pārdots citā formā, nenozīmējot, ka ir izbeigušās tiesību īpašnieka ekskluzīvās izplatīšanas tiesības attiecībā uz šo jauno objektu.

31. Francijas valdība uzskata, ka vienīgi šāda interpretācija atbilst Direktīvas 2001/29 mērķim nodrošināt autoriem augstāku viņu tiesību aizsardzības pakāpi un atbilstīgu atlīdzību par viņu darbu izmantošanu. Pamatojoties uz šo nostāju, [darba] pārnešana uz audekla ietekmējot ne tikai autoru ekskluzīvās izplatīšanas tiesības, bet arī citus autortiesību aspektus, piemēram, ekskluzīvās reproducēšanas un adaptācijas tiesības, lai gan pēdējās formāli nav atzītas Savienības tiesībās.

32. Tiesas sēdē Apvienotās Karalistes valdība norādīja, ka publiskās izplatīšanas jēdziens attiecas tikai uz darbībām, kas saistītas ar objekta īpašumtiesību nodošanu. Grūtības varētu rasties, ja, ar autora atļauju nododot objektu pārdošanā, tas tiek mainīts tā, ka, rodoties jaunam objektam, nemainās oriģinālais darbs, kā tas ir, piemēram, veidojot kolāžas no žurnālos publicētām fotogrāfijām. Šādos gadījumos izplatīšanas tiesības, pēc Apvienotās Karalistes valdības domām, jau būtu izbeigušās.

33. Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka Tiesai ir ļoti rūpīgi jāizvērtē minēto tiesību izbeigšanās nosacījumi. Tās ieskatā nebūtu izdarāms secinājums, ka izbeigšanās nenotiek, ja darba kopijas tiek atkārtoti izmantotas vai pārstrādātas citās formās. Tā uzskata, ka būtiskākais pēc tam, kad ir notikusi objekta pirmā autorizētā pārdošana, ir noskaidrot, vai jauna priekšmeta radīšana nav saistīta ar autora intelektuālās jaunrades izpausmes neatļautu reproducēšanu. Ja tā nav, tad nekas neliedz pircējam izmantot šo priekšmetu tā, kā tas uzskata par vajadzīgu.

34. Savukārt Komisija uz pirmo jautājumu piedāvā atbildēt tā, ka Direktīvas 2001/29 4. pants ir piemērojams attiecībā uz tādu gadījumu kā pamata lietā aplūkotais un, it īpaši, ka attiecīgo tiesību īpašnieki principā var atsaukties uz minētā panta 1. punktā definētajām izplatīšanas tiesībām. Komisija uzskata, ka izplatīšanas tiesību jēdziens ir interpretējams plaši, ņemot vērā 4. panta 1. punktā lietotos izteicienus "jebkādā veidā [..] izplatīt" un "darbu oriģinālus vai kopijas", kā arī Direktīvas 2001/29 mērķi nodrošināt autoriem augstu aizsardzības līmeni.

35. Komisija uzskata, ka formas izmainīšana, veicot pārnešanu uz audekla, neliedz uzskatīt radušos objektu par darba "kopiju" Direktīvas 2001/29 4. panta 1. punkta nozīmē. Atkarībā no veiktajām izmaiņām rezultāts varētu būt vai nu plakāta identiska kopija, vai arī oriģinālā darba jauna reprodukcija, kura arī ir uzskatāma par "kopiju". Abos gadījumos tiesību īpašniekam esot ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt šīs pārneses uz audekla publisku izplatīšanu.

B – *Otrais prejudiciālais jautājums*

36. Uz otrā prejudiciālā jautājuma a) punktu *Allposters* piedāvā atbildēt noraidoši. Tā uzskata, ka [tiesību] izbeigšanās pārtraukšana gadījumā, kad ir mainīts aizsargātā darba nesējs, ir pretrunā preču brīvas aprites principam un autortiesību *ratio legis*. Šādā veidā tiesības komerciāli izmantot aizsargāto objektu aprobežotos ar pirmo izplatīšanu, kas garantētu peļņu tiesību īpašniekam.

37. *Allposters* uzsver, ka autortiesību jomā tiek nodalīti divi jēdzieni – "corpus mechanicum" (materiālais priekšmets) un "corpus mysticum" (nemateriālā izpausme) un ka tieši nemateriālā izpausme ir tā, kas veido darbu autortiesību nozīmē un kas tiek aizsargāta. *Allposters* uzskata, ka darba saturs ir jāskata atsevišķi no tā nesēja, kas nav uzskatāms par "intelektuālās jaunrades izpausmes"

elementu. Pēc tās domām, šīs lietas gadījumā pārnešana uz audekla izmaina tikai "corpus mechanicum", jo papīrs tiek nomainīts pret audeklu, bet "corpus mysticum" paliek nemainīgs. Ņemot vērā, ka no autortiesību viedokļa aizsargātā darba reprodukcija nav izmainīta, nesēja maiņa neietekmējot izbeigšanās normas piemērošanu un nepārtraucot to.

38. *Allposters* uzskata, ka iepriekš teiktais nebūtu spēkā tikai izņēmuma gadījumā, kad nesēja maiņa būtu pretrunā autortiesību īpašnieku personiskajām tiesībām, kas aizsargā darbu kā vienotu veselumu un saskaņā ar judikatūru attiecas gan uz darba oriģinālu, gan reprodukcijām, neaprobežojoties tikai ar darba pirmo pārdošanu. Tomēr šīs lietas gadījumā par to neesot runas.

39. Tā kā *Allposters* piedāvā noraidoši atbildēt uz otrā jautājuma a) punktu, tā atturas sniegt atbildes uz otrā jautājuma b) un c) punktu, gan norādot, ka *Poortvliet* doktrīna nav spēkā un ir pretrunā Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punktam.

40. Ņemot vērā tās piedāvāto atbildi uz pirmo jautājumu, saistībā ar otro *Pictoright* tikai pakārtoti norāda, ka veiktās izmaiņas darbā izraisa to, ka tiek kavēta vai pārtraukta izplatīšanas tiesību izbeigšanās. Šajā sakarā tā atgādina, ka Direktīvas 2001/29 mērķis ir augsts aizsardzības līmenis, turklāt izbeigšanās, kas ir tiesību īpašnieka izplatīšanas tiesību ierobežojums, ir interpretējama šauri.

41. *Pictoright* uzskata, ka autortiesību īpašniekam ir tiesības izlemt ne tikai to, *vai* tas vēlas laist savu darbu apgrozībā, bet arī to, *kādā veidā* tas vēlas to darīt, tādējādi, ka viņš var izvirzīt nosacījumus saistībā ar piešķirtajām atļaujām. Pēc analoģijas ar preču zīmju tiesībām *Pictoright* ieskatā autortiesību īpašniekam nav pamata samierināties ar sava darba – vai tā kopijas – vēlāku pārdošanu, ja ir izmainījies tā reprodukcijas stāvoklis, jo pretējā gadījumā tas varētu radīt reālu kaitējumu mākslinieka reputācijai un darba ekskluzivitātei, kas savukārt būtu pretrunā Bernes konvencijas 12. pantam.

42. Attiecībā uz otrā prejudiciālā jautājuma b) un c) punktu *Pictoright* uzskata, ka saskaņā ar spriedumu lietā *Peek & Cloppenburg*[8] *dalībvalstis var izvēlēties, kādi kritēriji būtu jāpiemēro, lai noteiktu, vai runa ir par tādām reprodukcijas formas izmaiņām, kas kavē vai pārtrauc tiesību izbeigšanos Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punkta nozīmē.*

43. Pakārtoti *Pictoright* piedāvā ieviest vai nu kritērijus Bernes konvencijas 12. panta, ar kuru darba autoram tiek piešķirtas ekskluzīvas tiesības atļaut sava darba pārveidošanu [adaptēšanu], aranžēšanu un citādu pārstrādāšanu, piemērošanai, vai arī kritērijus, kas būtu salīdzināmi ar Konvencijas 6. *bis* pantā noteiktajiem, nosakot, ka reprodukcijas formas izmaiņas var kavēt vai pārtraukt tiesību izbeigšanos, ja attiecīgās izmaiņas ir pretrunā autora personiskajām tiesībām minētā 6.*bis* panta nozīmē. *Pictoright* uzskata, ka šādi kritēriji pieļautu rīcības brīvību piemērot *Poortvliet* doktrīnu.

44. Apvienotās Karalistes valdība uzskata, ka darba adaptācija ir saistīta ar tā reproducēšanas formu, bet par to nevar runāt gadījumā, kad tiek veikta pārnešana uz audekla, jo šāda pārnešana nav saistīta ar intelektuālo jaunradi un tā nav pietiekami oriģināla. Tā kā nav runa par reproducēšanu, tad nav būtiski, ka palielinās objekta cena salīdzinājumā ar to objektu, kurā ir iemiesots aizsargātais darbs, jo atbilstīga atlīdzība ir tas, kas jau ir saņemts par oriģinālā objekta pārdošanu. Visbeidzot, saistībā ar Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punkta interpretāciju neesot arī jāņem vērā personiskās tiesības.

45. Komisija aplūko visus trīs otrā jautājuma punktus kopumā, piedāvājot, pirmkārt, izvērtēt Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punktā paredzētās tiesību izbeigšanās normas materiālo piemērošanas jomu, pamatojoties uz šajā pantā izmantotā "objekta" jēdziena interpretāciju. Balstoties uz gramatisku, leģislatīvu, salīdzinošu un judikatūras interpretāciju, Komisija secina, ka ar "objektu" ir jāsaprot darbs vai tā kopija, kas ir iemiesots materiālā priekšmetā, kurš reprezentē autora intelektuālās jaunrades izpausmi, kuras tiesisko aizsardzību mēģina nodrošināt Direktīva 2001/29.

8 — Lieta C-456/06 (EU:C:2008:232, 31. un 34. punkts).

46. Turpinājumā Komisija norāda, ka formas izmainīšana ir būtisks kritērijs, izvērtējot tiesību izbeigšanos. Ja "objekta" forma ir kaut kādā veidā mainīta pēc tā pirmās pārdošanas EEZ, kas veikta ar tiesību īpašnieka piekrišanu, tad izšķirošais kritērijs, nosakot, vai tiesības ir izbeigušās vai nē, ir tas, vai pēc izmainīšanas runa ir par to pašu materiālo priekšmetu, kas reprezentē autora intelektuālās jaunrades izpausmi, vai tomēr forma ir mainīta tā, ka runa jau ir par citu materiālu priekšmetu ar citu formu, kurā ir iemiesota šī jaunrades izpausme. Pirmajā gadījumā uz izplatīšanu attiecas iepriekšēja [tiesību īpašnieka] piekrišana. Otrajā gadījumā tiesības neizbeigtos un tiesību īpašnieku intereses, kuras aizstāv Direktīva 2001/29, pamatotu atkāpšanos no brīvas preču aprites principa.

47. Runājot par iespēju piemērot *Poortvliet* doktrīnu, Komisija norāda, ka saskaņā ar judikatūru tādā gadījumā kā pamata lietā tiesību izbeigšanos pilnībā regulē Savienības tiesības. Tādējādi valsts tiesai ir jāizvērtē, cik lielā mērā šī doktrīna atbilst Direktīvai 2001/29, kā to interpretē Tiesa, un jāgarantē Savienības tiesību pilnīga efektivitāte.

VI – **Juridiskais vērtējums**

48. Reducēts uz tā būtiskāko aspektu, galvenais jautājums šajā tiesvedībā ir par to, vai piekrišana, kas dota mākslas darba reprodukcijas izplatīšanai plakāta veidā, attiecas arī uz tās izplatīšanu uz audekla.

A – *Ievada apsvērumi*

49. Pamatojoties uz lēmumā par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītajiem faktiem un uz informāciju, ko lietas dalībnieki ir snieguši savos rakstveida apsvērumos un tiesas sēdes laikā, šķiet skaidrs, ka starp *Pictoright* un *Allposters* nepastāv nekāda komerciāla saikne. Autortiesību īpašnieki patiešām ir devuši atļauju apstrīdēto gleznu reproducēšanai plakāta veidā, tomēr šīs tiesības nav ieguvusi *Allposters*. *Allposters* tirgū nopērk plakātus, kurus pārdod kāds, kurš ir saņēmis atļauju reproducēt gleznas šādā veidā, un, izmantojot šos plakātus, gatavo pārneses uz audekla, ko tālāk pārdod tirgū.

50. Tāpat šķiet skaidrs, ka, runājot par pašiem plakātiem, to izplatīšanas tiesības ir izbeigušās, vēlākais, brīdī, kad tos ir iegādājusies *Allposters*. Problēma ir tajā, ka *Allposters* veic reproducēšanu uz audekla, tieši izmantojot plakātus, attiecībā uz kuriem izplatīšanas tiesības ir izbeigušās. No tā izriet, ka *Allposters* darbība neaprobežojas ar izplatīšanu, bet tā iepriekš veic manipulācijas ar minētajiem plakātiem, no kuriem rodas, ja tā varētu teikt, atšķirīgs izstrādājums.

51. No šāda viedokļa raugoties, jājautā, vai nevarētu būt radusies problēma saistībā ar reproducēšanas tiesībām, proti, vai *Allposters* ir likumīgi ieguvusi tiesības reproducēt minētos darbus uz audekla, un šajā sakarā nav būtiski, vai reproducēšana ir tikusi īstenota tieši vai veicot manipulācijas ar reprodukcijām uz papīra.

52. Taču iesniedzējtiesa savu jautājumu par Direktīvas 2001/29 interpretāciju nav formulējusi saistībā ar reproducēšanas tiesībām. Tās prejudiciālais jautājums attiecas uz izplatīšanas tiesībām, proti, vai *Pictoright* var atsaukties uz "neizbeigušamies" tiesībām kontrolēt attiecīgo mākslas darbu izplatīšanu, lai pamatotu prasību aizliegt savu darbu, kas pārnesti uz audekla, pārdošanu.

53. Tāpēc savos secinājumos es atturēšos no jebkādiem apsvērumiem, kas balstīti uz Direktīvas 2001/29 2. pantā definētajām reproducēšanas tiesībām, analizējot *Hoge Raad* uzdoto interpretācijas jautājumu, kāds tas ir formulēts, proti, saistībā ar šīs pašas direktīvas 4. pantā atzītajām izplatīšanas tiesībām.

B – *Pirmais jautājums*

54. *Pictoright* uzskata, ka pārnešana uz audekla ir "darba oriģināla vai kopijas" izmainīšana un tādējādi nozīmē darba "adaptāciju", līdz ar to šis jautājums neiekļaujoties Direktīvas 2001/29 piemērošanas jomā, jo tajā nav runa par adaptācijas tiesībām. Citiem vārdiem sakot, *Pictoright* uzskata, ka pārnešana uz audekla ietekmē *darbu*, nevis tikai *objektu* vai materiālo priekšmetu, kurā darbs ir iemiesots.

55. Turpretim *Allposters*, Komisija un Francijas valdība apgalvo, ka pārnešana uz audekla izmaina *objektu* jeb materiālo nesēju, tādējādi runa šajā gadījumā esot par "izplatīšanu", nevis "adaptāciju" un uz to attiecoties Direktīva 2001/29.

56. Tāpēc vispirms ir jāatbild uz jautājumu, vai lieta, kura ir jāatrisina iesniedzējtiesai, ir saistīta ar darba "adaptāciju", jo šādā gadījumā, ņemot vērā, ka Direktīvā 2001/29 netiek aplūkotas tā sauktās "adaptācijas tiesības", kuras Savienībā tiek garantētas ar Bernes konvenciju, šī direktīva nebūtu piemērojama.

57. Bernes konvencijas 12. pantā autoriem ir piešķirtas "ekskluzīvas tiesības uz savu darbu pārveidošanu [adaptēšanu], aranžēšanu un citādu pārstrādāšanu". Manuprāt, pamatlietā aplūkotajā gadījumā nevar runāt par "adaptāciju" [pārveidošanu]. "Adaptācija" tieši ietekmē "darbu" kā mākslinieciskās jaunrades rezultātu. Tipisks piemērs būtu literāra darba *adaptācija* kino, kas ir process, kura rezultātā literārā žanra mākslas darbs tiek pārvērsts kinematogrāfijas darbā, proti, mākslinieciskā izpausmē, kurā *no jauna ir radīts* sākotnējā darba saturs, izmantojot savu valodu, savu konceptuālo un izteiksmes veidu, kas atšķiras no tā, kurā darbs sākotnēji ir bijis ietverts.

58. Tieši mākslas *valodu* un tehniku dažādība ir viens no pamatiem, uz kuriem balstās "adaptācija" kā process, kurā mākslinieciskās jaunrades saturs tiek *pielāgots* dažādu mākslas veidu raksturīgajiem izteiksmes līdzekļiem. Otrs pamats ir saistīts ar adaptāciju kā jaunrades izpausmes tehniku, ar kuru cenšas ne tik daudz pielāgot darbu citas mākslas valodas raksturiezīmēm, cik, izmantojot to pašu [mākslas] valodu, *iejaukties* pašā darbā, padarot to par atšķirīgu darbu, kurā jau ir grūti atpazīt tā oriģinālo izpausmi.

59. Šajā lietā, manuprāt, ir skaidrs, ka pārnešana uz audekla neietekmē reproducēto attēlu, proti, pašu "darbu" jeb mākslinieciskās jaunrades rezultātu. Gluži pretēji – pārnešanas rezultātā oriģinālais attēls tiek precīzi reproducēts uz audekla. Tādējādi, no vienas puses, oriģinālais darbs netiek pārveidots mākslas valodā, kas ir atšķirīga no tās, kurā darbs sākotnēji ir bijis ietverts, un, no otras puses, oriģinālais attēls netiek izkropļots, neviens tā kompozīcijas elements netiek likvidēts un netiek arī pievienoti citi elementi, kuri nebūtu bijuši ietverti autora oriģinālajā darbā. Tiek mēģināts panākt iespējami lielāku līdzību ar darba oriģinālu.

60. Līdz ar to uzskatu, ka tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkotais nav pamata runāt par "adaptācijas" jēdzienu.

61. Tādējādi, kad iesniedzējtiesa savā pirmajā jautājumā apgalvo, ka "reprodukcijai ir mainīta forma", tas nenozīmē, ka veiktās izmaiņas ir "adaptācija" [pārveidošana] Bernes konvencijas 12. panta nozīmē. Izteiciens "mainīta forma" drīzāk attiecas uz to, ka ir mainīts darba *nesējs*, nevis pats darbs kā mākslinieciskās jaunrades izpausme.

62. Līdz ar to nav būtiski, vai adaptācijas tiesības ir vai nav saskaņotas un vai ir piemērojams Bernes konvencijas 12. pants. Svarīgi ir tikai tas, ka runa [šajā gadījumā] ir par Direktīvas 2001/29 4. pantā definētajām tiesībām – tām, saskaņā ar kurām tiesību īpašniekiem ir ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt jebkādā veidā publiski izplatīt aizsargātā darba oriģinālu vai kopijas – un ka, pamatojoties uz judikatūru un pašā direktīvā noteikto mērķi, minētajā pantā ir pilnībā saskaņots noteikums par

izplatīšanas tiesību izbeigšanos [9] neatkarīgi no tā, ka arī saskaņā ar judikatūru attiecībā uz Direktīvu 2001/29 "parasti visā Kopienā ir jābūt neatkarīgai un vienveidīgai interpretācijai" [10].

63. Ņemot vērā visu iepriekš teikto, atbildei uz pirmo jautājumu ir jābūt apstiprinošai, proti, ka tiesas procesā *a quo* piemērojamās tiesības ir konkrēto eksemplāru, kuros ir ietverts reproducētais mākslas darbs, "izplatīšanas tiesības" un ka tādējādi uz tām attiecas Direktīvas 2001/29 4. pants.

C – *Otrais jautājums*

1) "Izmaiņas attiecībā uz formu" un to nozīme

64. Ar šo tiek uzdots šīs lietas galvenais jautājums, proti, vai "izmaiņas attiecībā uz formu" (tas ir, uz reprodukcijas materiālo nesēju) kavē vai pārtrauc izplatīšanas tiesību izbeigšanos Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punkta nozīmē.

65. Vēlreiz atcerēsimies minētā panta formulējumu:

"Izplatīšanas tiesības attiecībā uz darba oriģinālu vai kopijām Kopienā neizbeidzas, izņemot gadījumus, kad Kopienā tiesību subjekts attiecīgo tiesību objektu pirmo reizi pārdod vai citādi nodod īpašumtiesības uz šo objektu citai personai, vai to dara ar šā subjekta piekrišanu."

66. Visas grūtības ir saistītas ar to, lai noteiktu, vai tādā gadījumā kā šajā jēdziens "objekts" attiecas uz mākslinieciskās jaunrades izpausmi vai tās materiālo *nesēju*. Ņemot vērā iepriekš teikto, šķiet skaidrs, ka runa ir par otro [t.i., – nesēju], – tā uzskata arī *Allposters*, Francijas valdība un Komisija.

67. Ir skaidrs, ka attiecīgais objekts nevar būt *darbs* jeb *corpus mysticum*, jo autortiesības uz *darbu* kā tādu "izbeidzas", tikai nododot īpašumtiesības, savukārt izplatīšanas tiesību izbeigšanās notiek, nododot īpašumtiesības uz kaut ko pavisam citu – proti, uz objektu, kurā ir reproducēts darbs.

68. Citiem vārdiem – nododot īpašumtiesības uz objektu (materiālo nesēju), izbeidzas izplatīšanas tiesības, bet ne autortiesības, kuru *priekšmets* ir un paliek mākslinieciskās jaunrades izpausme.

69. Šādu interpretāciju, manuprāt, apstiprina Direktīvas 2001/29 preambulas 28. apsvērums, kurā ir teikts, ka autortiesību aizsardzība "ietver ekskluzīvas tiesības kontrolēt *materializētā formā* iemiesota darba izplatīšanu" [11], turpinājumā nosakot, ka "darba oriģināla vai kopiju pirmā pārdošana [..], ko veic tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu, izbeidz tiesības kontrolēt *minētā darba* [objekta] turpmāku pārdošanu" [12], liekot skaidri saprast, ka runa ir par "materializētā formā" iemiesoto darbu [13].

70. Līdz ar to uzskatu, ka uz otrā jautājuma a) punktā formulēto jautājumu būtu jāatbild tā, ka, nosakot, vai tiek kavēta vai pārtraukta izplatīšanas tiesību izbeigšanās Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punkta nozīmē, ir jāņem vērā "izmaiņas attiecībā uz formu". Tas jādara, jo izplatīšanas tiesības var tikt nodotas saistībā ar jebkuru iespējamo materiālo nesēju vai vienīgi saistībā ar noteiktiem nesējiem.

9 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Laserdisken* (C-479/04, EU:C:2006:549, 23.–25. punkts).

10 — Spriedums *Infopaq International* (C-5/08, EU:C:2009:465, 27. punkts).

11 — Izcēlums mans.

12 — Izcēlums mans.

13 — Šādi Tiesa noteica spriedumā *UsedSoft* (C-128/11, EU:C:2012:407, 60. punkts).

2) Kritēriji, kas ir būtiski, nosakot, vai ir tikusi "mainīta forma"

71. Ņemot vērā otrā jautājuma 2. punktu, turpinājumā ir jānosaka, "kādi ir piemērojamie kritēriji, lai noteiktu, vai runa ir par reprodukcijas formas maiņu, kura kavē vai pārtrauc Autortiesību direktīvas 4. panta 2. punktā paredzēto tiesību izbeigšanos".

72. Saskaņā ar Komisijas viedokli šajā ziņā ir jāņem vērā attiecīgo izmaiņu līmenis, jo svarīgākais ir noteikt, "vai pēc izmainīšanas runa ir par *to pašu* materiālo priekšmetu, kas reprezentē autora intelektuālās jaunrades izpausmi, vai tomēr attiecīgais priekšmets ir mainīts tā, ka runa jau ir par *citu* materiālu priekšmetu, kas jau citā formā reprezentē šo jaunrades izpausmi" [14].

73. Manuprāt, šajā gadījumā materiālais nesējs, kurā ir ietverta mākslinieku intelektuālās jaunrades izpausme, ir mainīts tā, ka varētu pat apgalvot, ka *Allposters* veiktās manipulācijas rezultātā ir radusies jauna aizsargātās jaunrades izpausmes reprodukcija.

74. Veicot minēto manipulāciju, uz audekla tiek pārnests attēls, kas sākotnēji ir bijis reproducēts uz papīra, un šādā veidā neapšaubāmi tiek mainīts taustāmais priekšmets, saistībā ar kuru ir tikusi dota atļauja izplatīt gleznieciības darbus. Šo izmaiņu īpatnība ir tāda, ka, pārnesot attēlu uz audekla, tas netiek pārnests uz jebkādu nesēju, bet tieši uz tāda paša veida nesēju, kādā ir bijis iemiesots oriģinālais darbs. Līdz ar to, manuprāt, rodas jautājums, vai runa šajā gadījumā ir par izplatīšanas tiesībām vai tomēr par reproducēšanas tiesībām uz mākslas darbu kā vienotu veselumu; proti, veselumu, kurā ir ietverts noteiktā nesējā iemiesots attēls. Citiem vārdiem, varētu apgalvot, ka *Allposters* neaprobežojas ar to, ka papīra formā izplata attēlu, kura oriģināls ir bijis iemiesots audeklā, bet faktiski reproducē mākslinieciskās jaunrades izpausmi tās veselumā. Tādējādi tā nepārdod *gleznas attēlu*, bet *pašas gleznas ekvivalentu*.

75. Tomēr, neņemot vērā šo pēdējo apsvērumu un, kā jau minēju šo secinājumu 49.–53. punktā, izvērtējot prejudiciālo jautājumu, vienīgi pamatojoties uz *Hoge Raad* formulējumu, Tiesas atbildei ir jāaprobežojas ar to, lai noteiktu, vai tādā gadījumā kā šajā lietā aplūkotais *Allposters* veiktā pārveidošana ir tādā mērā izmainījusi materiālo nesēju, ka var runāt vismaz par reproducēto darbu izplatīšanu iepretim izplatīšanai, attiecībā uz kuru *Pictoright* Direktīvas 2001/29 4. pantā garantētās tiesības nav izbeigušās.

76. Šādi formulējot jautājumu, manuprāt, ir acīmredzams, ka attiecīgās izmaiņas ir pietiekami būtiskas un nozīmīgas, lai secinātu, ka saistībā ar tām *Pictoright* izplatīšanas tiesības nav izbeigušās. Šī būtiskā nozīme izriet no fakta, ka minētā pārveidošana nav saistīta ar kādām izmaiņām izplatītā darba materiālajā nesējā, bet tieši ir saistīta ar to, ka tiek izmantots tāda veida nesējs, kādā sākotnēji ir bijis iemiesots intelektuālās jaunrades izpausmes oriģināls. Šis apstāklis piešķir šai lietai īpašu raksturu, padarot to atšķirīgu no gadījumiem, kad nesēja, kas tiek izmantots intelektuālās jaunrades izpausmes izplatīšanai, veids ir tāds, ka to nevar sajaukt ar oriģinālo darbu. Tipisks piemērs ir Apvienotās Karalistes valdības piesauktās *collages*.

77. Manuprāt, pietiks, ja tiks izdarīts secinājums, ka šīs lietas apstākļos *Allposters* veiktās izmaiņas ir tādas, lai varētu uzskatīt, ka aizsargātā darba materiālais nesējs ir mainīts tik būtiski, lai izslēgtu izplatīšanas tiesību izbeigšanos. Papildus šim apsvērumam uzskatu, ka būtu nevietā abstrakti izteikties par nosacījumiem, kuri vispārīgi jāizpilda, lai runa būtu par tādām izmaiņām, kuras var izslēgt izplatīšanas tiesību izbeigšanos. Gluži pretēji – runa šajā gadījumā ir par tāda tiesību noteikuma piemērošanas jomas precizēšanu, kurš jāaplūko katrā gadījumā atsevišķi, izvērtējot turpmākos procesus saistībā ar konkrētiem un atsevišķiem strīdiem.

14 — Komisijas rakstveida apsvērumi, 59. punkts. Izcēlums – oriģinālajā tekstā.

78. Pamatojoties uz iepriekš teikto, uzskatu, ka šajā lietā *Pictoright* tiesības kontrolēt attiecīgo darbu reprodukciju izplatīšanu nav izbeigušās līdz ar plakātu pirmo pārdošanu, jo tas, ko mēģina izplatīt *Allposters*, nepārprotami ir "cita lieta", neraugoties uz to, ka šī "cita lieta" ir iegūta, veicot darbības ar minētajiem plakātiem; bet šis ir gadījuma rakstura, nevis noteicošs apstāklis.

3) Valsts judikatūra, kas ir būtiska šajā lietā, un tās saderība ar Savienības tiesībām

79. Otrā jautājuma trešais un pēdējais punkts attiecas uz Nīderlandes judikatūras (*Poortvliet* doktrīna) saderību ar Savienības tiesībām.

80. Pamatojoties uz *Hoge Raad* izklāstu, minētā doktrīna nosaka, ka principā "runa ir par jaunu publiskošanu [..] gadījumā, kad tiesību īpašnieka apgrozībā laistais eksemplārs tiek publiski izplatīts citā formā, kas noved pie jaunām izmantošanas iespējām tam, kurš pārdod šo apgrozībā laistā eksemplāra jauno formu" [15].

81. Ņemot vērā šo formulējumu, šķiet skaidrs, ka Tiesa nav aicināta izteikties par valsts judikatūras pamatotību. Tai tikai ir jānorāda iesniedzējtiesai, ka – pamatojoties uz Tiesas sniegto Direktīvas 2001/29 interpretāciju un saskaņā ar kritērijiem, kas sniegti saistībā ar direktīvas piemērošanu apstrīdētajā gadījumā, – tai [valsts tiesai] ir jāizvērtē, vai šī judikatūra atbilst Savienības tiesībām.

VII – **Secinājums**

82. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 4. pants sniedz atbildi uz jautājumu, vai autortiesību īpašnieka izplatīšanas tiesības var tikt īstenotas attiecībā uz ar autortiesībām aizsargāta darba reprodukciju, kuru tiesību īpašnieks pats vai ar viņa piekrišanu pārdod vai piegādā Eiropas Ekonomikas zonā, ja pēc tam šai reprodukcijai ir mainīta forma un tā tiek laista apgrozībā šajā jaunajā formā.

2) a) Atbildē uz jautājumu, vai tiek kavēta vai pārtraukta Autortiesību direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētā tiesību izbeigšanās, ir nozīme apstāklim, ka runa ir par 1. punktā norādītajām izmaiņām.

b) Tādā gadījumā kā pamata lietā iztirzātais izmaiņas, kas saistītas ar tāda pat veida materiālā nesēja izmantošanu kā oriģinālajā darbā, izslēdz Direktīvas 2001/29 4. panta 2. punktā paredzēto izplatīšanas tiesību izbeigšanos.

c) Valsts tiesai ir jāizvērtē, vai iepriekš teiktais atstāj vietu Nīderlandes valsts tiesībās attīstītajam judikatūras kritērijam.

15 — Lēmuma par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu 3.3. punkts.